

VALBY LOKALHISTORISKE SELSKAB & ARKIV

Stiftet 19. april 1982

Mosedalvej 1, 2500 Valby

Lokalets tlf.: 36 16 96 55

www.valbylokalhistorie.dk

e-mail: valby.lokalhistorie@mail.tele.dk

CVR.nr. 31 66 72 75

Danske Bank konto: 1551-1665928

---

27. oktober 2020

Valby Lokalhistoriske Selskab og Arkiv ønsker Valbys gamle smedje bevaret. Høringssvar vedr. Lokalplan Mølle Allé

Valby Lokalhistoriske Selskab og Arkiv har med stor opmærksomhed læst forslag til lokalplan for Mølle Allé i Valby.

Vi er glade for at se, at der er sket ændringer i forhold til startredegerelsen, hvor ejendommen Valby Langgade 57-59 stod til nedrivning. Vi finder, at det er en klar forbedring, idet bygningen rummer historie tilbage til det ældre Valby, hvor en ikonisk forretning som Magasin du Nord har haft filial i bygningen.

Vi ønsker, at smedjebygningen bliver bevaret. Det gør vi, fordi bygningen i sig selv er bevaringsværdig. Vi mener, at den fejlagtigt er blevet beskrevet med lav bevaringsværdi. Desuden er smedjen et meget væsentligt bidrag til kulturmiljøet i Valby, ligesom den også giver et bymiljømæssigt/historisk bidrag til hele København.

Bevarelse af bygningen

Nedenfor vil vi gøre rede for, hvorfor vi mener, at bygningen er bevaringsværdig, og hvordan vi mener, at afvisningen i lokalplanudkastet af bygningens bevaringsværdi hviler på et fejlagtigt grundlag:

I lokalplanudkastet s. 7 står følgende om smedjen:

"Valby Langgade 55 er i SAVE registreret med værdien 6. Bygningen er opført i en etage til smedje i 1819. Bygningen brændte i 1987 og var oprindelig opført med bindingsværk. Ved genopførelsen er bygningen opført i tegl, hvorpå træbeklædning er påsat for at ligne bindingsværk. Det er alene gavlen mod vest, der står som oprindeligt. På den baggrund udpeges bygningen ikke som bevaringsværdig i lokalplanen, og den vil kunne nedrives"

Bygningens udførelse

Vi har ikke kunnet verificere, at bygningen har været brændt – i betydningen "har været brændt ned" omkring 1987. Men det er ikke umuligt, at der har været brand i bygningen. I 1987 blev bygningen sat i stand af Snedker- og Tømrerforbundet, og det

fremgår af billeder fra Valby Lokalhistoriske Arkiv (bilag), at arbejdet blev udført med god håndværksskik. Det fremgår også af billederne, at der blev anvendt stolper til bindingsværket, og i Kulturministeriets, Slots- og Kulturstyrelsens oversigt over fredede og bevaringsværdige bygninger (som vil blive uddybende kommenteret nedenfor) er det angivet, at bygningen er genopført efter originale tegninger.

Det er således ikke korrekt, at bygningen er opført i tegl, hvorpå træbeklædning er påsat for at ligne bindingsværk.

Muligvis skyldes fejlen, at bygherren 3F/BJMF har indsendt følgende beskrivelse udarbejdet af konsulentfirmaet Spacelab Arkitekter, august 2018:

"Beskrivelse af bygning på Matrikel Nr. 23a Et lille muret hus med skråtag fra 1843. I bydelsatlas 1994 står ejendommen med karakteren, høj bevaringsværdi. Vores vurdering er at bygningen ikke i dag svarer til høj bevaringsværdi karakter, da det kun er gavlen der står med oprindelig bindingsværk. Hele bygningen brændte ned omkring 1987, undtagen den ene gavl. Det er blevet genopført som et fuldmuret hus. Facaden mod syd er pudset og dekoreret som bindingsværk, med lister. Gavlen er pudset og bagsiden står i blank mur. Vinduerne er skiftet, det er svært at bedømme hvor vidt vinduerne er i samme størrelse som i det oprindelige hus. Alle facader foruden den mod nord er malet og virker ikke til at være den originale farve. Taget er heller ikke det oprindelige tag. Vi ser derfor at bygningen skal revurderes. Arkitekturhistorisk i forhold til byggeteknik repræsenterer bygningen ikke en værdi, i stedet er den misvisende, da den kan opfattes som bindingsværk, hvilket kun gavlen er. Resten er pynt uden konstruktiv funktion. Den udgør en del af den lokale kulturhistorie, men må siges at have udtjent. Anvendelsen begrænset, da den kun er 60 m2 er anvendelsen, indvendigt er der intet tilbage af det oprindelige, og energimæssigt vil huset være ualmindelig vanskelig at optimere.

Med baggrund i denne beskrivelse vil Valby Lokalhistoriske Selskab og Arkiv anføre ud over det, der er beskrevet ovenfor, at vi har fotodokumentation, der viser, at de nye vinduer, der er sat i bygningen ved renoveringen i 1987, er så nær de vinduer, der var før, som det er muligt. Det samme gælder taget. (Fotodokumentation som bilag).

Bevaringsværdi – gennemgang af baggrunden

I Bydelsatlas Valby fra 1994

- Er smedjen som bygning markeret med "høj bevaringsværdi" på oversigtskort på s. 63.
- Endvidere er den i afsnit på s. 15, Bebyggelsesmønstre, Det gamle Valby beskrevet således:
" Det Gamle Valby indeholder i dag spor af hele udviklingen fra landsby til en integreret del af storbyen. Dette viser sig som velbevarede enkeltbygninger. f.eks. den gamle rytterskole fra 1721, der indgår som en del af biblioteket i Skolegade og smedien Valby Langgade 55, der er opført i 1847".

Kortlægningen til bydelsatlasset er foretaget i 1993 og altså efter den istandsættelse af bygningen i 1987, som indgår i baggrunden for lokalplanudkastets behandling af bygningen.

I Kulturministeriets, Slots- og Kulturstyrelsens oversigt over fredede og bevaringsværdige bygninger er smedjen beskrevet som

"Ydervæg: Bindingsværk (med udvendigt synligt træværk)". "Bevaringsmæssig vurdering: Bygn. istandsat efter original tegning." og "Ydermur: Bindingsværk med afstolpet tømmer". "Bevaringsmæssig værdi: 6" (SAVE-værdi)

Denne registrering er foretaget i 2011, og efter det beskrevne på grundlag af Bydelsatlas Valby. Det er ikke oplyst, hvad der har givet anledning til nedklassificeringen i forhold til Bydelsatlasset.

I Københavns Kommunes kommuneplan 2019 afsnit 2.2.7.5 står følgende om klassificeringen:

"Registreringen af enkeltbygningers bevaringsværdi i de 10 københavnske bydelsatlas er overført til en database i Slots- og Kulturstyrelsen".

På dette grundlag undrer Valby Lokalhistoriske Selskab og Arkiv sig over den tilsyneladende nedklassificering, og vi må derfor mene, at der er tale om en fejl, som bør berigtiges. Dette vil så medføre, at smedjens bevaringsværdi er højere end den, man er gået ud fra ved udarbejdelse af udkast til lokalplan.

I Københavns Kommuneplan 2019 2.2.7.5, Varetagelse af bevaringsværdige bygninger, står:

*"Bevarelse af bygninger kan både tjene et bymiljømæssigt/historisk formål og samtidig være et miljømæssigt bæredygtigt valg sammenlignet med at udskifte eksisterende bygninger med nye. Selv om ældre bygninger ikke kan nå samme energistandard m.v. som nye og samtidig kræver ombygning, vil dette ofte blive opvejet af de energi- og ressourcebesparelser, der ligger i at undgå nedrivning og nybyggeri. **Der er således gode grunde til at søge at bevare bygninger, både de mest værdifulde og de mere almindelige** (fremhævnning foretaget af undertegnede)".*

Dette er et yderligere argument for bevarelse af smedjebygningen.

Bevarelse af Kulturmiljø

I forslag til lokalplanen for Mølle Allé s. 7 og 16 beskrives, at lokalplanområdet er udpeget som et værdifuldt kulturmiljø i kommuneplanen, og i Københavns Kommunes "VÆRDIFULDE KULTURMILJØER I KØBENHAVN, KØBENHAVN SOM HOVEDSTAD Valby Landsby 1.8" er begrundelsen for netop at bevare Valby Landsby som kulturmiljø følgende:

"Selvom landsbyen Valby i dag er integreret i storbyen, så findes der stadig bevarede bygninger og strukturer, som tilsammen udgør et værdifuldt

kulturmiljø. Det, der gør byen interessant er, at byens historie og forskellige faser er aflæselige. Til trods for de sparsomme oplysninger omkring bygningernes kulturhistorie, så repræsenterer flere af de ældre, lave bebyggelser den gamle landsbybebyggelse og Valbys historie inden den blev opkøbt og blev en del af Københavns Kommune. ”

I den forbindelse er smedjebygningen central, idet den er en af de meget få bygninger, der er tilbage fra landsbyen Valby. Den repræsenterer den byggeskik, der var i landsbyen med bindingsværk og små vinduer. Vi har fotografier tilbage fra 1893 og 1929, der viser, at smedjen på den tid havde et udseende, som svarer til det udseende, som smedjen har i dag. Vi kan i den forbindelse også henvise til den tidligere citerede beskrivelse fra Bydelsatlas Valby fra 1994, hvor smedjebygningen sammen med skolen fremhæves som vigtige som spor fra den gamle landsby.

Konklusion

Smedjebygningen bør bevares, fordi den indgår som en væsentlig del af kulturmiljøet i området, og fordi bygningen i sig selv er bevaringsværdig.

Vi kan supplere med, at Valby Lokalhistoriske Selskab og Arkiv på generalforsamlingen 17. september 2020 vedtog følgende:

“Valby Lokalhistoriske Selskab og Arkiv har på generalforsamling den 17. september 2020 drøftet det lokalplansforslag for Mølle Allé, der tillader nedrivning af Valby gamle smedje. Generalforsamlingen udtrykker klar modstand mod nedrivningen af smedjen. Man ønsker, at de gamle bygninger i Valby bevares, så vi kan fastholde de sidste rester af Valby landsby”.

Med venlig hilsen
Lene Helt Christiansen
Formand
Valby Lokalhistoriske Selskab og Arkiv.

Bilag fotografier

Foto optaget marts 1987 under istandsættelse af bygningen

Fotos af smedjen fra forskellige år

Bevar smedjen

